

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Clypeus Theologiæ Thomisticæ

In Tres Partes Divisus, Et Quinque Voluminibus Comprehensus
Tractatus de Prædestinatione, de Trinitate, de Angelis, & de homine

Gonet, Jean-Baptiste

Coloniæ Agrippinæ, 1671

Art. unicus. Quid sit naturæ integræ status & quomodo differat à statu
innocentiæ?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77146](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77146)

extra Paradisum, columba ostendit, quæ olivæ ramum virentibus æolus in nostro ad Noë portavit.

Obijetur ultimo: Si extaret adhuc Paradisus integer, ab aliquo fuisset inventus, cum universus orbis notus fuerit hominibus, & per omnes partes ejus aliqui discurrerint: Sed à nemine unquam inventi potuit: Ergo non extat.

Respondeo primò, idem argumentum fieri potuisse ante diluvium, præcellerunt enim mille quingenti anni, in quibus nullus hominum Paradisum invenit, quamvis non esset destructus: Idem ergo contingere potuit post diluvium.

Respondeo secundo, non esse ita notas omnes orbis regiones, ut objectio supponit: ante centum enim & quadraginta annos detecta primùm est America tota, de qua ante nihil sciebat, quæ major est reliquis tribus partibus orbis simul sumptis. Narrat etiam Marcus à Serra 1. p. quæst. 102. art. 1. dub. 4. ad 3. quod in media ferme Hispania, ante paucos annos, in profundissimis vallibus, editissimarum rupium muro circumseptis, novæ gentes, antea ignotæ, detectæ sunt, quas *Batuacas* vocant. Quid ergo mirum, quod tam longo tempore Paradisus terrestris hominibus manserit occultus? Sicut enim (inquit Augustinus lib. 3. de Genesi. ad litt. cap. 1.) occulto opere Dei factus est, ita peculiari curâ & providentiâ ipsius est occultatus. Addit D. Thomas 1. p. quæst. 102. art. 1. ad 3. quod locus ille selectus est à nostrâ habitatione, aliquibus impediunt, vel montium, vel marium, vel alicuius æstuosæ regionis, quæ pertransiri non potest. Et hoc tertium membrum simpliciter approbat 2. 2. quæst. 164. art. 2. ad 7. dicens: *Ille locus præcipue videtur esse inaccessibilis, propter vehementiam æstus in locis intermediiis.* Ad hoc significatum putat per gladium flammeum, cuius fit mentio Genesi 3. nam quia ille calor causatur ex motu circulari Solis, qui per Angelum fit, ideo putat & gladium illum appellari versatilem, & custodiam Paradisi Cherubino tribui.

Ex quo intelliges, fabulosa & commentitia esse, quæ in quibusdam apocryphis libris leguntur de Macario quodam Romano, & aliis tribus Moachis, qui cum omni studio sese ad investigandum Paradisi locum dedissent, peragratis longinquis regionibus, tandem ad ipsius Paradisi aditum pervenerunt; ab ejus tamen introitu prohibiti sunt, nec illuc accedere ausi, horribili illâ Cherubini custodiâ perterriti. Similiter commentitium est, aut saltem valde dubium & incertum, quod aliqui dicunt, nimirum locum Paradisi esse cognitum, & prope eum habitare aliquos populos; neminem tamen in eum penetrare posse, eò quod ex altissimo Paradisi monte magnum illud flumen quo irrigatur, tanto sonitu & fragore precipitetur in subjacentem planticiem, ubi amplissimum quemdam facit lacum, ex quo quatuor illa à Moysè memorata flumina oriuntur, ut qui ejus paludis ripas accedunt homines, propter intolerabilem illum sonitum precipitantis fluvii, omnes ab infantia usque obiturfecant, non secus ac de habitantibus ad Catadupas Nili proditum est.

DISPUTATIO III.

De statu naturæ integræ.

Hucusque diximus de statu innocentie, nunc breviter agendum superest de statu naturæ integræ, qui licet in primis partibus cum statu innocentie conjunctus fuerit, ab eo tamen distinctus fuit, potuitque ab illo separari, ut patebit ex dicendis articulo sequenti.

ARTICULUS UNICUS.

Quid sit naturæ integræ status, & quomodo differat à statu innocentie?

Durandus in 2. dist. 28. quæst. 1. existimat naturæ humanæ integritatem, seu statum naturæ integræ, nihil aliud dicere quam humanam naturam seu essentiam, cum omnibus facultatibus connaturaliter ex ea manantibus; puta corpus juxta magnitudinis, cum suis omnibus membris & organis, sanitate, ac viribus consentaneis; & animam cum suis omnibus facultatibus, tum organicis, nempe sensu, appetitu, & potentia motrice; tum inorganicis, nimirum intellectu & voluntate, cum carentia peccati quoad reatum peccati & culpæ: ex quo inferri non posse hominem in pura conditi natura, quin etiam in statu integræ naturæ creetur.

Sed hanc sententiam, & modum explicandi statum naturæ integræ communiter rejiciunt Theologi, asserentes hunc statum superaddere naturæ his donis instructæ, carentiam interioris dissidii & conflictus inter partem superiorem & inferiorem; subindeque pacem internam, seu perfectam subjectionem appetitus sensitivi sub rationali, quæ in eo consistit, ut appetitus sensitivus suâ operatione non præveniat imperium voluntatis, nec postquam operari cepit, prosequatur eâ repugnante, sed pro ejus nutu & arbitrio applicetur ad suos proprios actus, qui passionibus vulgò appellantur, quemadmodum facultas motrix ad motum progressivum. Unde Cajetanus 1. 2. qu. 109. art. 2. hujus secundi status ab aliis differentiam explicans, docet talem statum addere supra naturalia, vigorem rationis, seu superioris partis animæ, ad conservandum statum rationi in nullo distonum. Hunc autem vigorem dicit non esse naturæ simpliciter, quia non fluit ex natura; nec simpliciter gratiæ, quia ad nihil se extendit nisi ad bonum naturæ rationali proportionatum, scilicet vivere secundum rationem; sed esse quodammodo gratiæ, & quodammodo naturæ, pro quanto homo nunquam habet, nec habere potuit ex naturalibus hunc vigorem, sed ei advenit ex conjunctione ad justitiam originalem. Sicut enim cogitativa ex conjunctione ad intellectum melius operatur, quam intellectu absente; unde in homine (teste D. Thomâ 1. p. qu. 78. art. 4. in corp. & ad 5.) confert, componit, & dividit, ob assinitatem & propinquitatem ad rationem universalem, seu intellectum: ita naturæ rationalis, ex conjunctione ad donum justitiæ originalis, præditum vigorem habuit.

Integritas ergo naturæ in tali vigore, appetituum sensitivum rationi perfectè subjiciente, formaliter

X x

maliter

maliter consistit: nam licet sine eo natura nostra habere possit omnia quæ connaturaliter exigit, atque adeo in aliquo sensu integra appellari, placuit tamen Theologis, significationem vocum liberè instituentibus, hanc perfectionem vocare *integritatem naturæ*. Et hujus impositionis hæc videtur esse ratio. Natura humana sine illo dono est quasi regnum in se divisum, affectibus nimirum partis inferioris ad diversa tendentibus; caro enim concupiscit adversus spiritum, & spiritus adversus carnem, ut ait Apostolus: unde perfectio quæ huic dissensionem seu divisionem naturæ humanæ medetur, & à qua pacem & concordiam recipit, eam quasi unire, perficere, & integrare censetur, ut convenienter in suis motibus & affectibus progredi possit; subindeque rectè unio seu integritas naturæ dicitur, & status qui per eam constituitur, *status naturæ integræ* non incongruè appellatur.

4. Ex quo patet, statum integræ naturæ diversum esse à statu naturæ puræ; quia includit omnia quæ ad naturam pertinent, & addit aliquid ei non debitum, nempe prædictum vigorem, appetitum sensitivum rationi perfecte subjicientem; ex quo fit quòd illi status sint inter se separabiles, & quòd homo in statu naturæ puræ sine dono integritatis creari potuerit, ut disputatione præcedenti fusè ostendimus. Unde Pius V. & Gregorius XIII. hanc Michaëlis Baij propositionem damnarunt: *Falsa est doctorum sententia, primum hominem potuisse à Deo creari, & institui sine justitia naturali*. Ubi per *justitiam naturalem*, donum integritatis aut originalis justitiæ, quo Adam in sui exordio dotatus fuit, intelligebat.

Liquet etiam ex dictis, statum naturæ integræ non includere essentialiter statum gratiæ sanctificantis: cum enim subjectio partis inferioris ad superiorem sit effectus formalis ordinis naturalis, à forma ejusdem ordinis provenire potest.

5. An verò idem status à statu innocentiae seu originalis justitiæ realiter distinguatur, dissensio & controversia est inter Theologos, aliis affirmantibus, aliis negantibus. Sed sententia affirmans videtur probabilior, & menti D. Thomæ conformior: Nam S. Doctor 1. 2. quæst. 109. art. 2. docet in statu naturæ integræ posse hominem per sua naturalia velle, & operari bonum suæ naturæ proportionatum, non autem bonum excedens: At si integritas naturæ & justitia originalis essent idem realiter, hoc non esset verum; nam cum justitia originalis sit donum superadditum naturæ, quod per illam, aut ex vi illius fit, non fit per naturalia, aut ex viribus naturæ; & cum probabilius sit, donum justitiæ originalis esse idem realiter cum gratia sanctificante, ut ex supra dictis patet, probabile etiam est, hominem justitiâ originali præditum, posse velle & operari bonum superexcedens: Ergo juxta D. Thomam integritas naturæ à justitia originali realiter distinguitur. Unde idem Doctor Angelicus 1. 2. q. 91. art. 6. in corp. sic ait: *Homo destituitur originali iustitiâ & vigore rationis*: particula autem copulativa & diversitatem significat, ut rectè observat Cajetan hic quæst. 109. art. 2.

Ratio etiam suffragatur: Nam status naturæ integræ, ut diximus, formaliter constituitur per vigorem, appetitum sensitivum rationi perfecte subjicientem: At status innocentiae hunc quidem vigorem includit, aut supponit, sed præter illum plura alia importat dona & privilegia, nempe immortalitatem, indolentiam, immuni-

Dist.
art. 5.

6. Ratio etiam suffragatur: Nam status naturæ integræ, ut diximus, formaliter constituitur per vigorem, appetitum sensitivum rationi perfecte subjicientem: At status innocentiae hunc quidem vigorem includit, aut supponit, sed præter illum plura alia importat dona & privilegia, nempe immortalitatem, indolentiam, immuni-

A tatem ab omni errore & deceptione, & alia quæ disputatione præcedenti exposuimus: Ergo status naturæ integræ distinguitur à statu innocentiae per modum inclusi ab includente. Unde quavis in primis parentibus natura humana donum integritatis ex conjunctione ad justitiam originalem habuerit, subindeque status naturæ integræ, & status innocentiae, nunquam separati fuerint, sunt tamen ab invicem separabiles: potest enim communicari homini donum integritatis, abique originali justitia, & aliis donis & privilegiis ei annexis.

Dices: D. Thomas 1. 2. quæst. 109. art. 2. & alii Theologi communiter, de status naturæ integræ & innocentiae tanquam de uno loquuntur: Ergo existimant illos non distingui inter se realiter, nec posse ab invicem separari.

Sed nego Consequentiam: non enim idèò de illis tanquam de uno loquuntur, quòd pure eos non distingui, sed quia inter se conjuncti sunt, & quia primi parentes non habuere donum integritatis, nisi ex conjunctione ad originalem justitiam: vel quia integritatem naturæ latius accipiunt, ita ut non modò extinctionem formæ, seu perfectam subjectionem appetitus inferioris ad rationem, sed etiam eam perfectionem quam primi parentes habuere ab originali justitia, & donis ac privilegiis eam concomitantibus, comprehendat.

C Hunc statum integræ naturæ supponunt communiter Theologi non solum esse possibilem (quod videtur per se notum, cum nullam involvat repugnantiam) sed etiam datum fuisse primis parentibus in sua creatione, quòd à posteriori colligitur ex eo quod Genes. 2. de illis dicitur, non vidisse se esse nudos, donec peccarent: id enim asseritur, non quòd nuditatem suam sensu visus non perciperent, sed quòd de illa non erubescerent, quia motus inordinatos nec non patiebantur: ut exponit Augustinus lib. 14. de civitate Dei cap. 17. his verbis: *Sicut scriptum est, nudi erant, & non confundebantur, non quia nuditas esset incognita, sed quia turpis nuditas nondum inerat; quia nondum membra illa præter arbitrium libido moverat; nondum ad inobedientiam hominis redarguendam, sua inobedientia quedammodo caro testimonium perhibebat*. Item Bernardus serm. 2. de Annuntiatione de primis parentibus ait: *Nonne contrariam legem invenerant in membris suis, quos de novo pudere coeperat nuditas? Tunc ego inquit, eò quòd nudus essem. Non sic miser, non sic patitur ante timebas, non quarebas solus, licet corpore nudus, sicut & modo, &c.*

D dum inerat; quia nondum membra illa præter arbitrium libido moverat; nondum ad inobedientiam hominis redarguendam, sua inobedientia quedammodo caro testimonium perhibebat. Item Bernardus serm. 2. de Annuntiatione de primis parentibus ait: Nonne contrariam legem invenerant in membris suis, quos de novo pudere coeperat nuditas? Tunc ego inquit, eò quòd nudus essem. Non sic miser, non sic patitur ante timebas, non quarebas solus, licet corpore nudus, sicut & modo, &c.

DISPUTATIO IV.

De statu naturæ lapsæ.

Q Uæ de homine hæcenus diximus, pertinent vel ad declarandam humanam naturam dignitatem & præstantiam, vel ad demonstrandam excellentiam & felicitatem ejus status, in quo Deus conditum à se hominem collocavit; hæc autem disputatio luculentum ac funestum, & velut tragicum continet tantæ felicitatis exitum, lapsum dico primorum hominum in peccatum, non ipsis tantum, aut uni vel multis gentibus calamitosum; sed cunctis hominibus quot sunt, quot erunt, quotquot adhuc